

Els reptes de l'aigua a Catalunya

Febrer del 2025

Reptes

Catalunya està immersa en una tempesta perfecta que posa en risc l'abastament present i futur per totes les demandes. Essencialment, això es degut a tres grans factors:

- **Augment de la població:** D'una banda Catalunya ha passat dels 6 milions d'habitants dels anys 90 a gairebé 8 milions a l'actualitzat. Això significa un increment del 30% de la població amb l'augment de demanda d'aigua que això significa atenent que la demanda d'aigua en tots els seus usos està intimament lligada al nombre d'habitants.
- **Canvi climàtic:** D'altra banda vivim en un context de canvi climàtic amb augment de les temperatures, disminució del recurs hídric, i fenòmens climatològics cada cop més severos i més freqüents. Això fa que el recurs hídric cada cop sigui més escàs i més imprevisible.
- **Governança de l'aigua:** Tenim, a més, una governança de l'aigua fraccionada, amb una gestió dividida en dues grans conques, l'interna i les conques de l'Ebre. I on a més s'han fet dues polítiques diferenciades, l'ús de l'aigua al sector agrícola i la resta d'usos.

Això provoca que haguem de deixar de pensar en els cicles hidrològics tal i com els coneixem, d'abundància i escassetat alternatives, amb llargs períodes d'abundància i per contra períodes curts d'escassetat. Estem passant de l'escassetat **conjuntural a l'estructural**. Les crisis que vivim cada cop que hi ha una sequera prolongada es poden convertir, amb el canvi climàtic, en un dèficit estructural de garantia de recurs.

A més vivim un període de **dèficit d'infraestructures**. Amb les infraestructures actuals, hi ha en risc l'abastament d'aigua just i equitatiu per a tothom. I **xarxes rígides poc resilients**. La política d'aigües orientada a la gestió de conques, i la insuficiència d'interconnexions entre conques i sistemes resten flexibilitat i resiliència al sistema hídric.

Bases per la solució

Necessitem una visió a llarg termini. Posar la mirada llarga i generar consens amb Plans estratègics de llarg recorregut, una visió al 2050. Per dimensionar les infraestructures necessàries, generar els consensos i mobilitzar els recursos necessaris.

Aquestes actuacions han d'estar enfocades a 4 grans blocs:

- **Ús eficient de l'aigua.** Per reduir la demanda per habitant. Especialment en l'ús agrícola de l'aigua. Per produir més aliments per més habitants amb menys aigua. Però també a les xarxes urbanes, modernitzant-les i optimitzant-les.
- **Mix d'abastament variat,** amb origen tecnològic, natural i ús d'aqüífers. On l'aigua dessalada i regenerada guanyi pes notable, per abastir aquella nova aigua que necessitarem

- **Xarxes interconnectades**, que permetin dotar de resiliència el sistema, diversificant les possibles fonts d'abastament per a un mateix punt de demanda, en cas d'emergència o dèficit extrem.
- **Ens regulador al màxim nivell polític**. Amb competències transversals sobre l'aigua. Que doti de les polítiques necessàries per un repte de màxim nivell, per un bé indispensable per al desenvolupament humà.

Mesures

Seguint els 4 blocs es proposen les següents actuacions:

Bloc d'eficiència en l'ús de l'aigua:

1. Mantenir l'ús domèstic per sota dels 120 litres per habitant i dia.
2. Millorar l'eficiència de xarxa fins a 90% d'eficiència.
3. Digitalització de les xarxes
4. Digitalització massiva dels usos de l'aigua industrials
5. Càlcul de petjades hídriques amb metodologies estandarditzades i comparables
6. Mapa de petjades per sector industrial

Aquestes mesures requereixen unes inversions aproximades de 12.000 Milions d'euros en 25 anys.

Pel que fa la modernització de canals i tecnificació dels regs

7. Modernització dels canals de reg, prioritant el canal d'Urgell i regadius de Girona.
8. Ampliar la superfície de reg 80.000 hectàrees.
9. Implantació de tècniques de reg de precisió.
10. Digitalització, tant de control com de mesura.
11. Implantació de tarifes bionòmiques.
12. Planificació de les campanyes de reg i prioritació de productes eficients hídricament.

Aquestes mesures requereixen unes inversions aproximades de 5.000 Milions d'euros en 25 anys.

Bloc d'augment de la disponibilitat d'aigua:

13. Augmentar la capacitat d'aigua dessalada amb fins un total de 6 dessaladores de 60 hm³ l'any. Fent un total de 360 hm³ l'any de capacitat d'aigua dessalada.
14. Augmentar la capacitat de regeneració fins a 427 hm³ l'any. Aprofitant tota l'aigua depurada a la franja litoral i prelitoral. No abocant aigua depurada al mar.
15. Afavorir una major recàrrega dels aqüífers. Tant el recurs com les reserves disponibles poden augmentar-se adoptant mesures que afavoreixin la recàrrega dels aqüífers.

Aquestes mesures requereixen unes inversions aproximades de 1.700 Milions d'euros en 25 anys

Bloc de xarxes interconnectades i resilients

16. Dissenyar i construir un corredor de l'aigua, pel prelitoral que connecti les tres grans xarxes d'abastament supramunicipal. CAT-ATLL-CACBG. Que garanteixi:

- a. **Distribuir** l'aigua de les dessaladores, subterrànies allà on sigui necessari
- b. Actuar com a **subministrament d'emergència** en cas que el subministrament local pateixi d'alguna emergència.
- c. Donar **flexibilitat** a l'operació de les xarxes i garantir l'optimització de preus de l'aigua.

Aquestes mesures requereixen unes inversions aproximades de 600 Milions d'euros en 25 anys.

Bloc de governança:

Les mesures de governança proposades estana encaminades a garantir la gestió de l'aigua com un sol recurs que s'ha de distribuir de forma equitativa i justa entre els diferents usos, per tal de garantir l'accés a l'aigua a tots els ciutadans.

17. Una sola aigua, una sola governança per a tota Catalunya. En col·laboració amb la CHE, però amb competències plenes sobre la gestió de l'aigua.

18. Creació d'un ens polític amb capacitat de gestió, planificació a tot el territori, diferenciat de l'ACA.

19. L'ACA ha de ser l'organisme de conca per les conques internes i també per les conques de l'Ebre, en aquest cas, de manera coordinada amb la CHE.

20. Creació de consorcis supramunicipals, amb participació dels municipis, per la gestió de les infraestructures municipals i supramunicipals del cicle de l'aigua. Tant abastament, com depuració i regeneració. Aquests consorcis hauran d'agrupar municipis amb un abast geogràfic semblant a les Vegueries. Tant l'ACA, com Diputacions i Consells Comarcal hi ha de participar.

21. Creació d'un ens per la gestió de les infraestructures interterritorials, com les dessaladores i les interconnexions.

Autor:

Marc Oliva Carbonell

Comissió d'energia i sostenibilitat de la Cecot

cecot | energia &
sostenibilitat

energia.cecot.org
energia@cecot.org